

R.M.I.4°

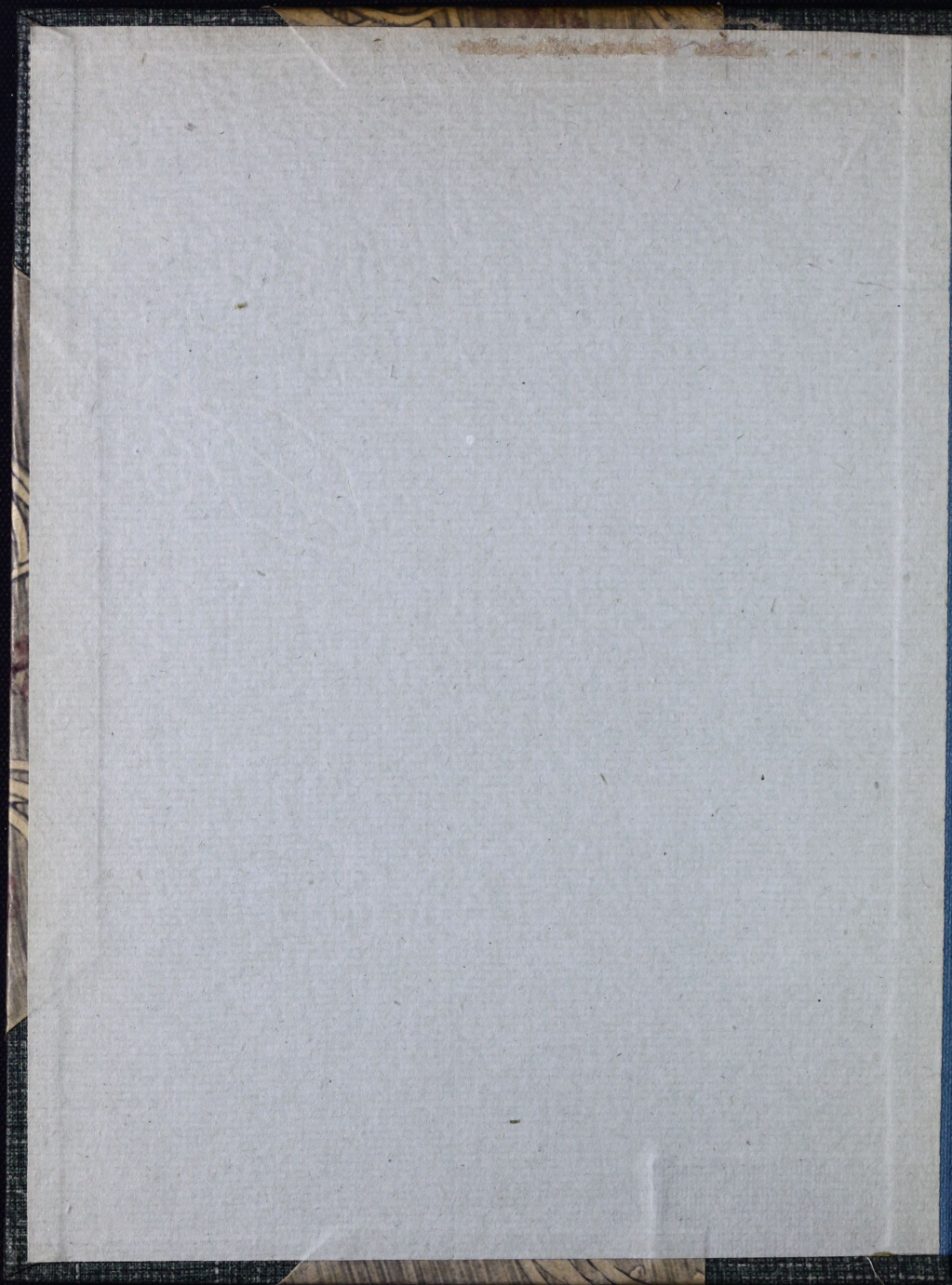
198

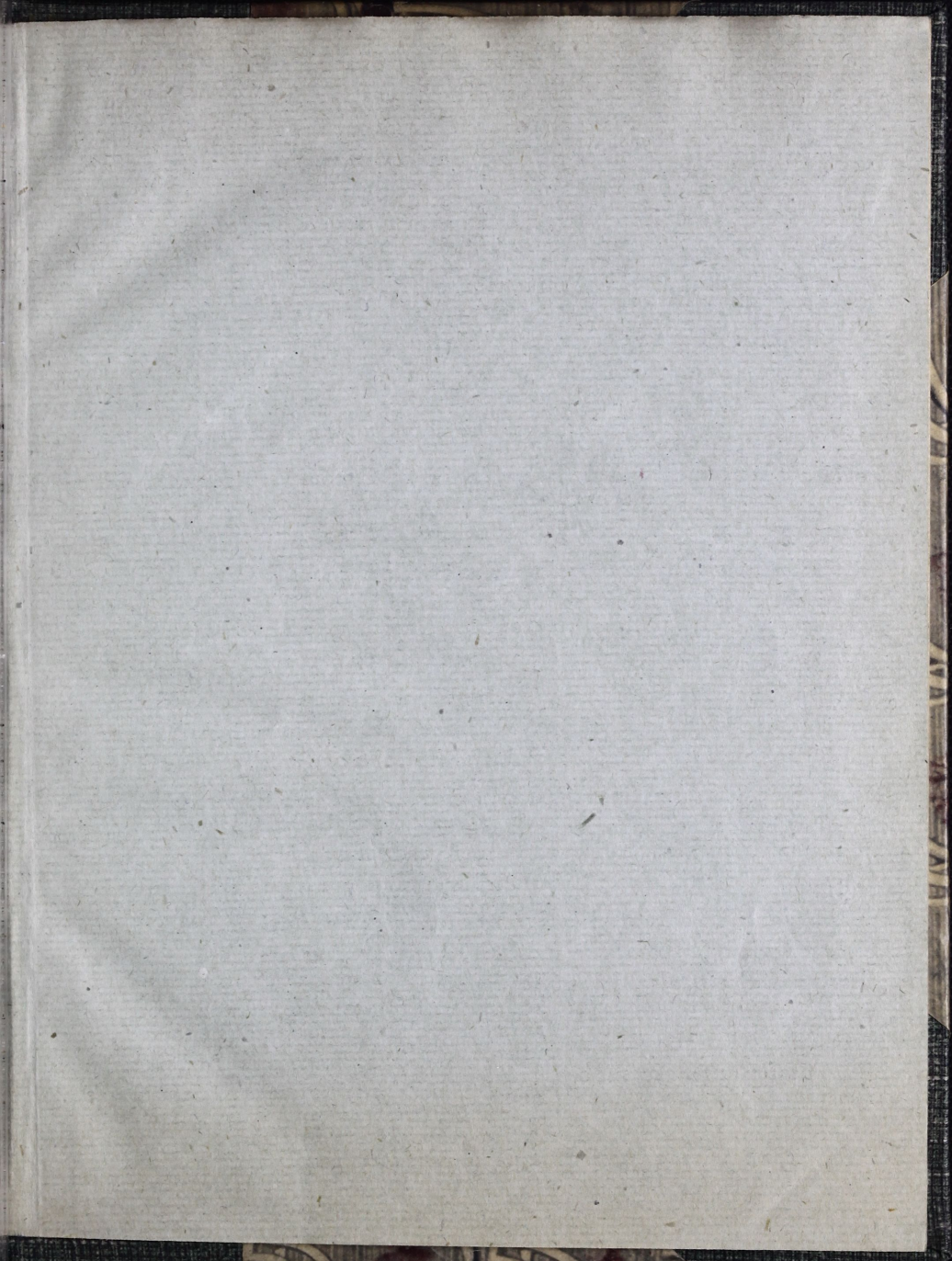
Szöllősi István
Szenán basa

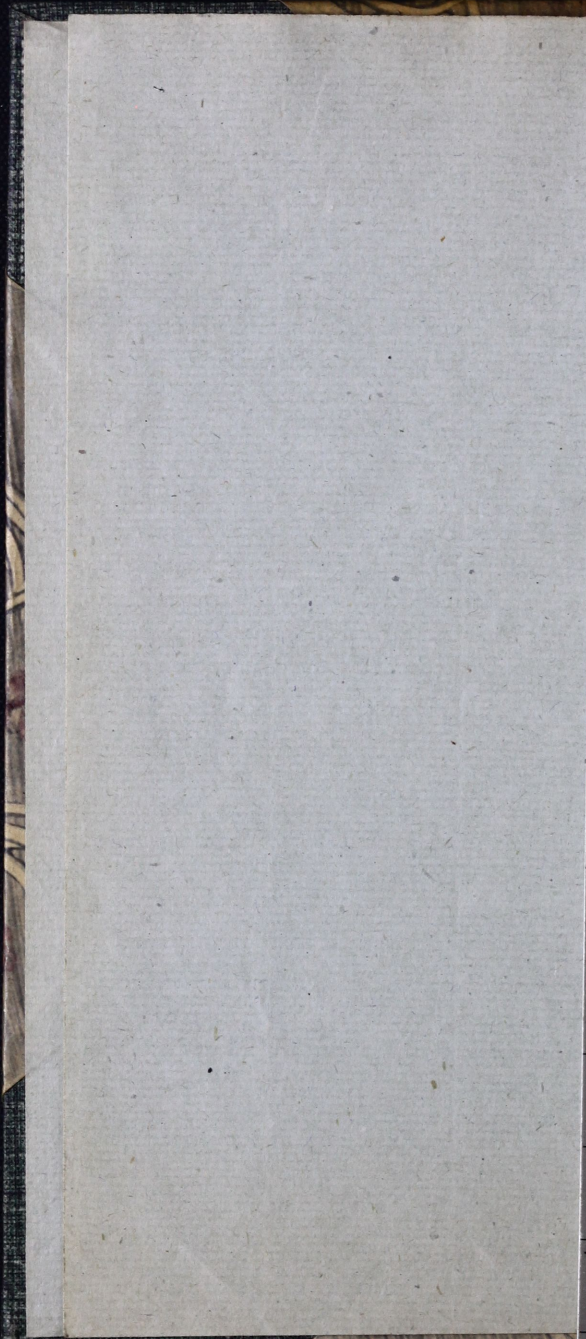
Kolozsvár

1635

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

Rövid Historia,
MELYBEN MEG I=

R A T I K, SZENAN BASSANAK,
TÖRÖK CSÁSÁR EREIÉVEL, HAVASALFÖL-
dének, és Erdély Országának pusztítására valo ki jö-
vele, 1595 esztendőben.

És Istennek segítségével által, annak az fok pogánsagnak,
az Magyarok által, meg veretése és szégyen vallása.

Annak felette, ugyan akkor, Borbély György Kapi-
tánságában, Lyppa Várával egyetemben, Tizen-nyolcz
váramnak, és Kastélyoknak az Törököktől
valo meg vétele.

M. ACADEMIA
KÖNYVTARA

Ad Notam: Trojana Historia, &c.

EPIGRAMMA ad S. Principem.

Pando Daciae princeps Sigemunde phalangis,
Arma, quibus Turca turpia castra teris,
Majores majora canant, mihi sufficit, ut te
Virtutesq; tuas corde calente canam.

Nyomtattatott Abrugi György által.

Rövid Historia,
MELYBEN MEG IZ
RATIK, SZENAN BASSANAK,
TÖRÖK CSÁSÁR EREIÉVEL, HAVASALFÖL-
dének, és Erdély Országának pusztítására valo ki jö-
vele, 1595 esztendőben.

És Istennek segítségével által, annak az fok pogánsagnak,
az Magyarok által, meg veretése és szégyen vallása.

Annak felette, ugyan akkor, Borbély György Kapi-
tánságában, Lyppa Várával egyetemben, Tizen-nyolcz
váramnak, és Kastélyoknak az Törököktől
valo meg vétele.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

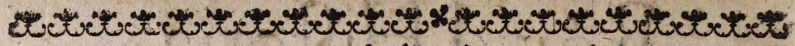
Ad Notam: Trojana Historia, &c.

EPIGRAMMA ad S. Principem.

Pando Daciae princeps Sigemunde phalangis,
Arma, quibus Turca turpia castra teris,
Majores majora canant, mihi sufficit, ut te
Virtutesq; tuas corde calente canam.

Nyomtattatott Abrugi György által.

Argumentum cum dedicatione conjunctum.

Pulchra Sigismundi Stephanus Sölösius, alto
 Bathorei ingenio Principis acta canit,
 Turcica castra velut celeri prostrantur in ense
 Hunnorum, & patriæ multiplicantur opes.
 Hæc tibi vir præstans Hariorum ex stirpe create
 Historiæ Scriptor, cordis amore dedit.

Authoris Dedicatoria

Ad pium honestissimum prudentemque Virum D.
 Michaëlem Hari Benevolum puro corde colendum.

H	Elíonnak miként oly szép ékességé	N
A	Bölcs Mufak örülnek kegyes eghű helyén	A
R	z én elmémnek így kicsinded munkáj	K
	Repes s. vidut lévén nevednek ajánlva	
I	égis-jelen valo jótéreményidne	A
	Látván hasznát vigad kedves vezérének	
M	Igy az hű szíveknek meg nyilatkozás	I
	Igyekből tetzik meg egyenes állása	
I	inapi irásom tölled el tirkoln	A
	Nem akartam, sőt ma ki nyilatkoztatni	
H	Icles lótt hartzoknak meg olvasasáb	N
	Há kik gyönyörködnek régi Chronikákba	
A	iszem hogy unaknak nyilván értefébe	L
	Serénybek mely hadak lesznek idejekben	
L	dram azért néked igaz szereterbő	I
	Kit Magyar ighiben szedtem Deák nyelvűből	
I	egyén Verseimnek nálad böcsüllet	A
	Ha senkitől nincs is semmi tekinteti	
	Iótt tudom hogy az szol ki tekint magár	
	Ki csak fel néz gondgya nincs társá jóvára.	

ELSŐ RESZ.

3

Z Magyarok Hadairol értemem, Kiket régi Historiákban letem, De az melyet üdömmel is meg értem, Ez kis íráfomban bé helyhez tettem.

Ezt nem illik senkinek meg utálni, Nem sok dolog könyű által olvasni, Maradékink itt megh tudgyák tanolni, Mint kell Hazánk határit őltalmazni.

Szólok az Magyarok Vitézségéről, Báthori Sigmondnak emberiségéről, Egy-néhány Váraknak meg nyereséről, Benne lévő Törökök veszéséről.

Midőn azért az Fejedelemségben, Báthori Sigmond volt Attya-székiben, Keservesen gondolkodik szívében, Magyar Várak hogy vadnak pogán kézben.

Az nagy ellenséghez nagyon haraggal, Hazáiához pedig io akarattal, Tanátskozik némelly ieles Vrakkal, Kiknek ottan beszéle ilyen szókkal:

Vitéz Vrak vagyoné hirtetekkel, Hogy szép hazánk mayd el borul Törökkel? Az Pogán osztozik nemes földünkkel, Ha az Isten ránk nem néz kegyelemmel.

Semmit nem fog sok ado fizetésünk, Alnokfagot gyakran forral ellenünk, Ok nélkül is fel bontya békelességünk, Hlik azért hogy résen legyen fülünk.

Töröknek ellenünk fel lobbant szive, Romlásunkra szablyával marka tele, Hogy házunk népeit el vigye kötve, Míg az léssen meg töríék addig körme.

Határinkon erőszakkal koborlott, Török lakia Lypát, Gyulát, Csenádor, El foglalta Tótt Váradgyát s-Facsator, Sok erős Várakot töllünk el csatlott.

Vérrel keresték volt réghi őseink, Vérrel őltalmazták nemes eleink, Serkennyünk fel mijs édes Vitézink, Török vérrel meg ázzék raytunk az ing.

Némely Vrak mihelyen ezt meg hallák, Elméieket Török ellen fordíták, Báthori Sigmondot szépen meg áldák, s-hadak fel költészet őre á bizák.

4
Az Fejedelemnek lőn ott nagy gondgya, Székely-
ségnek szép levelet írata, Vár-megyéket készülettal hiva-
ta, Gazdag Söldöt ez mellet kiáltata.

Az Vitézek bátorfaggal készülnek, Sok helyeken uy
Zászlokat ki térsznek, Dobot ütnek Trombitákat zenget-
nek, Puskát, Szablyát, port, golyobist szereznek.

Borbély Györgynek Vrunk levelet küldé, Postának
parancsol hogy menten menne, Semmi helyen képedelmet
ne tenne, Az levélnek ez vala az értelme.

Te Vitéz Borbély György erőssen kétfűly, Hadnagy-
inkal íó készülettal fel üly, Hazánk ólralmaiért sies időn
ídy, Egy hét alatt Charánsebeshez kerűly.

Mert az Török szép hazánkat ásittya, Ha Isten ránk
eresztí el foglallya, Vitézkedgyünk az dolog azt kíván-
nya, S az nagy Isten Nemzetünket meg szánnya.

Hadunk megyen Charánsebes földében, De nincs
derék vezér őeleikben, Generalis légy ott az seregekben,
Vitézkedgyél Isten veled ügyedben.

Ez levelet mihelt meg olvastatá, Készületit más nap-
rá sem halasztá, lól tartot lovait meg parkoltatá, Dobot
ütet trombitákat futata.

Hamarfaggal szép sereggel indula, Charánsebes fele
az utat tudta, Híven megyen mint Vra parancsolta, Nem-
nyomia meg szállásán az vírratta.

Harod napra Charánsebeshez tuta, Vitéz Hadna-
gyokkal tanácsot tarta, Szép módgyával az Hadakot in-
ditá, Török birodalom felé mozdítá.

Boczkát és Varsóczot mikor elérék, Igen hamar az
Magyarok megvévék, Benne valo népet szörnyen megh-
tépék, Kiknek az feieket gyorsan el szedék.

Hírré adák Kémek lenéjeknek, Lyppa Czenád, Gyul-
lai Törököknek, Feiérvárrá hogy Székelyek időttenek,
Török ellen sok kopiát szettenek.

Vrunk is hadait meg mustráltatá, Nemességet Szé-
kelyekkel bocsátá, Török birodalmardullyák meg hagyá,
Tört Váradgyát előben meg szállatá.

Az Török

Az Törökök fogának meg rémülni, Egymás között
kezdének így sutrogni: Bathori Sigmondnak szárnya fog
lenni, Hogy ily váratlanul ránk tuda időni.

Ez alatt kímülés nincs az dulásban, Mindenképpen
ártanak az prédállásban, Ki ki serény bátor forgolodásban,
Törökökön kemény boszszu állásban.

Az Vitézek erőssen serénykednek, Város alá éjfel mi-
helt érkeznek, Az ostromhoz mindent el készítének, Mel-
lyet reggel vitéz módon meg vesznek.

Eőlük vágiák kiker benne találnak, Vgy mint két fáz
fo Törökök valának, Haton benne Marosban le ugrának,
Azok is hamar meg fogattatának.

Város vérel után el indulának, Borbély Györgyhöz
nem sokára jutának, Ki kezében már két Kastellyok vad-
nak, Faczyat rontására innét vágyódnak.

Váratlan mikor oda iuttak vala, Török réműlvén két
fele kap vala, Segítségét honnan várion nem vala, Azert
békefféget kívánnak vala.

Nem sok idő mulva ki ízenének, Borbély György-
höz Követeket küldének, Hűtre Facsat várából ki men-
nének, Vtban ha békével eresztetnének.

Azert fegyver s ruha már raytok vala, Hűthöz biz-
ván jó reménsegek vala, Várat Magyaroknak meg adták
vala, Török hadnak fele ki is ment vala.

Holtával hadgya Farkas az hús ételt, Nem tűrheték
Hayduk az préda tételt, Törököknek uttyokban vetének
czyelt, Kardal kiknek halomban szerzének helt.

Borbély György ezt oly igen bánnya vala, Az Hűt
szegés nálla rut dolog vala, Kerítés közzé többit küldte
vala, Más nap segítséggel bocsátta vala.

Ezenközben Tömösvári Basának, Lyppa Gyula Cse-
nád lenej hadnak, Nagy hire iuta mely Faczatiaknak, Jo
remenség lön maradék foglyoknak.

Magokban ezen oly igen örvendnek, Ben valo Ma-
gyaróktól már nem félnek, Itélvén hogy győzedelmesek
lesznek, Biztatásokkal egymás közt végeznek.

6
Alnokfaggal puska port el ásanak, Vár ostromán mel-
lyet fel is gyutának, Ez dologgal csak keveset ártának,
Noha Magyarokban le is vágának.

Magyarok ezt felette igen bánák, Törököket mind
egyig le konczolák, Ez dologért ötett iszonyán vágák,
Hűt szegésnek melto jutalmát adák.

Ez alatt jut egy Posta hamarfaggal, Tömösváriakat
mondgya nagy haddal, Borbély György ezt halván kétfül-
sok kardal, Törökökkel szemben szál vitéz móddal.

Magyarokat biztattya nagy felszoval, Ne gondol-
lyunk Vitézek az pogánnal, Hogy fel ne oftozzék édes
hazánkkal, Kotyavetyét ne hánnyon tovainkal.

Ha most nem harczoltok el vész hazátok, Rabfagra
jut feleségtek s fiatok, Ha penig má vitéz módon forgod-
tok, Meg marad feietek s nemes hazátok.

Roppanának mind két felindulának, Rettenetesen
hogy őszve jutának, Egy elsőben Törökök harczolának,
De hamar meg unván hátat adának.

Az Vitézek utánok rohanának, Holt Török testel
halmot rakának, Nem ke vés lenei rabot hozának, Lyppaij-
akkal kiket el haytának.

Kikközzül Borbély György ha kit akara, Elevenen
meg tarta szolgálatra, Némellyeket ottan biza Hohérra,
Vitéz Magyaroknak szemek láttára.

lendt és Csenádot kik biriák vala, Ezen harczon le
vágattanak vala, Tömösvári Bassa spiczen marada, Hogy
Magyar kezében nem eset vala.

Ruhája sárban bé fertezet vala, Szép fegyverét ro-
la le hánta vala, Lovát gyorsan meg változtatta vala, Tö-
mösvárban kevesen szalat vala.

Az Magyarok ott meg bizakodának, Győzedelmet
látván el indulának, Lyppa felé mikoron ballagának, Pus-
tán hagyva egy Kastélyt találának.

Eperiesiek meg rémültek vala, Faczatiak tánczától
felnek vala, Várat nyitva hágyván el futtak vala, Solymo-
liak is ezt mívelték vala.

Kiket

7

Kiket kézhez vevén elindulának, Lyppa ellenében
Tábort írának, Benne lévő Törökök borzadának, Gyu-
lajjaknak levelet írának.

Kérünk segítséget adgyatok nekünk, Kik ez szorós
helyre bé rekesztettünk? Láffatok hozzánk ideien kö-
nyörgünk, Ha nem óltalmaztok Várból ki szökünk.

Báthori Sigmóndnak főrnnyű haragja, Borbely György
nek körül vőtt sűrű kardgya, Meg sokasult Lyppaijaknak
iaija, Nincs feiünknek most hova hajolnia.

Ezt felelik nincsen előttünk járonk, Megh veretett
haddal vesze Hadnagyunk, Sokan ide sebben alig szalat-
tunk, Fegyver fogni most elegek nem vagyunk.

Sőt Magatokra vifellyetek gondot, Mert nem látunk
segítsegekben módot, Ielen léűnkhez semmi bizodalmost,
Ne tarcsatok, ilyen válasz adatott.

Levél vívő akada Magyar kézben, Fogva hozák Bor-
bely György eleiben, Ki megérté szükségeket levélben,
Más nap küldé egy Vitézt bé közükben.

Igen intí meg adnák Lyppa várát, Ezek hánnyák Fa-
csatiaknak dolgát, Vitéz menti Magyaroknak haragját,
Mondgya: ebben Facsatiaknak okát.

Méltok ugymond arra hogy azt szenvedték, Mert
nekünk adot hűűöket megszegették, Magok vétkeken há-
laloikat lelték, De tū raytatok tudom az nem esnék.

Nem adhatnak Törökök helt ez szónak, Meg tartjuk
az Várat mindnyáian mondnak, Ez válaszfal Kővetet el
bocsátanak, Kitől mindent Vitézek kűn meg tudnak.

Igy szola Borbely György az Vitézeknek, Nem mű
vagyunk oka veszedelműnknek, Io Vitézek reggel ielen
legyetek, Láffuk Lyppa Várának miit tehettek.

Más nap azért mind Ostromnak készülnek, Hertelen
egyszer s mind hágdosni kezdnek, De kevés kárt akkor
ott teherének, El halaszták másodsor készülének.

Várbéliek ő magokat gondolák, Hogy segítségeket
idni nem láták, Ereiket Vár tartani nem bízák, Hűtre
Várat ielentik hogy meg adnák.

Igy őks

8
Igy ők Borbély György el az frigyét köték, Az Ma-
gyarok esküvészet el hívék, Lyppa várat Borbély György-
nek engedék, Ki meneteleket békével nyerék.

Im mely nagy lón az Istennek kegyelme, Lyppa vá-
ra negyven esztendő telve, Keresztyéneknek lón vízont
kezébe, Kifért Istent sok szű áldgya örömbe.

Hír lón ebben Vilagos Váriaknak, Syrís Aradi Pan-
kotaíjaknak, Solymosi Nagylaki Fellakiaknak, Ki hova lát
Kastélyyokból kifutnak.

MASODIK RESZ.

MIG ez dolgok ezképpen löttek volna, Szinán Bassa
sok hádot kötöt vala, Szántalan néppel hidon el költ
vala, Dunat hadával meghalatta vala.

Erdélyi sereghez közelget vala, El végezet akarát-
tya ez vala, Fejedelem hadat hogy le konczollya, Mihály
Vaydát elevenen meg fogja.

Ez Vayda Vrunkal egyget ért vala, Törökökkel meg
háborodot vala, Mert adoval őket nem győzi vala, Azért
az Törökre kardot vont vala.

Szinán Bassa erre igen haragvék, Országá romlására
fegyverkezék, Vayda hada akkor meg is felemlék, Mert
Törökhöz képest kevésnek látzék.

Vayda azért helyet szerze népének, Hol bátrabban
ellenfégtől lennének, Azért egygút szoros helt keresének
Hova ottan hamar bé is menének.

Csak nem megszűze ez hely Duna vizétől, Ki oly erős
kivül sűrű veszfőktől, uttya nehéz sebes folyo vizektől,
Kire szoros út vagyon csak egy felől.

Ehez közel az Magyarok szállanak, Olly helyeken
leseket állatának, Ellenfégtől hogy ne csalattatnának, Illy
sokasság ha ráiok rohannának.

Törököknek ióni ezen kell vala, Ki az Duna vizén
által költ vala, Erdő málik részint tábort íárt vala, Immár
két had egymáshoz közel vala.

Az sok

9
Az fok fáktól egymást láthatták vala, Mert egy
kerek völgyben az erdő vala, Magósi helyen mind az két
Tábor vala. Sok erősséggel környékezve vala.

Caudálkozik Szinán Magyarok szivén, Tölle hogy
nem felnek kevesen léven, Magát kevély győzhetetlen-
nek hívén, Magyarokat pedig semminek véivén.

Vayda látván ezeknek sokaságát, Népének szám-
szerint mayd kevés voltát, Mindazáltal várván Isten ol-
talmát, Magyarokban is veté bizodalmát.

Szorósi helyekre seregét rendelé, Hozzá halgatná-
nak erőssen inté, Vitézsegekre ott emlékezteté, Illy szó-
kal megyen Török Tábor felé:

Az ki az tisztelleget meg gondollya, Annak szivét
felelem le nem nyomia, Ha ki pedig bocsúlletit el hadgya,
Töröknek leszen az örökös rabia.

Iob egy lábig fegyver között el esnünk, Hogy sem
Tengeren túl vasat zörgetnünk, Ha íol viték győzedel-
mesek leszünk, Nohát bátorfaggal Bassara mennyünk.

Ez szok között Török had közelbiuta, Kire Vayda
hada gyorson mozdula, Az Vaydával szép Magyar sereg
vala, Szivöket az Isten biztattya vala.

Az Törökök harczolnak sokasaggal, Az Magyarok
vitézi bátorfaggal, Hol egyik hol másik sereg hullással,
Mind az két fél iszonyu vérontással.

Sokszor ezek lesből ki ütnek vala, Pogánokat Tábo-
rig vágják vala, Viszont mikor azok többülnek vala, Ma-
gyarokban nagy sok kárt télsnek vala.

Ez viadal mind estig tartot vala, Szerencse két fél-
nek egyaránt álla, Végre kevés gyalog nép iutott vala,
Fáradt Magyarokhoz érkezet vala.

Egyszer s mind ezekkel rá rohanának, Kít Pogánok
látván megfutamának, leles Törököket harczon fogának,
Aldgyut négyet, Zászlokat is hozának.

Mahumet Zászlóiat el nyerték vala, Kít Törökök
szentnek neveztek vala, Minden reménsegek csak ebben
vala, Hol ez vala nem igen felnek vala.

10
Ō maga Színán is annyira vala, Futtába hídrol to-
csába dőlt vala, Társaik táborban bé vitték vala, Ezek nye-
rességgel meg rérték vala.

Immár Színán gondolkodik magában, Dúl fül vesse-
kedik busulásában, Hogy lehessen dolga meg torolásban,
Mert Császárné telik nagy gyalázathban.

Azért minden sereget őszve gyűté, Roppant táborát
ereit kélzité, Magyarokra népet fegyverkezte, Szán-
talan sokasaggal kerekité.

Láták ezek ellenségnek fok voltát, S magok ereiének
csak kicsin számát, Vayda szoros helyre szálittá hadát,
Hírré adá Vrunknak minden dolgát.

Itt kényszerítetéek hogy seregének, Segítseget adgyon-
kevés népének, Prédára ne iusson az ellenségnek, Doka-
ságtol ha meg győzetternének.

HARMADIK RESZ.

PArantsola Vrunk az Székelységnek, Hogy fegyver-
fogianak mind a nyólcz Széknek, Barczafagon Tábor-
jár ván legyenek, Három fő Hadnagyot oda rendelnek.

Kornis Farkas és Mindszentí Benedek, Bogáthi Bol-
disar népet rendelnek, Fegyveresen hagyot helyre bé gyűl-
nek, Minden dolog felől ízepon végeznek.

Sőt ō maga Vrunk is el indula, Vitézek szíve hogy
inkáb vidulna, Szolgáló rendel Sebeshez el iuta, Hogy
hamaréb minden Táborban szalna.

Szent Mihálynak huszon hatodik napián, Ezer öt-
száz kilentzven ötnek foltán, Három fő hírt halla Sebes-
hez iutván, Hol örvende szerencsés állapotján.

Első, Lyppa Várának meg vévését, Másik, Színán
hada része verését, Harmad Chamnak Tatárral megté-
sét, Ki kívánnya vala Erdély veszését.

Mert mihelt ez Cham Neprumhoz tutot volt, Musz-
kák Országokban bé ütöttek volt, Többit Erdélyiek ugy
meg verték volt, Nyárra hogy ki ütödn abba mód nem
volt.

Innet Sigmond Barczafag határába, Tábort mozdít
Fekete Halom tájba, Io Rodolphus Császár hadát ott vár-
ja, Ezközben gyúltón gyűl minden táborba.

Reybics Albert segítségre iött vala, Teke Ferenczet
Vrunk küldte vala, Német eleiben bocsátta vala, Ki hadá-
nak Tábor mestere vala.

Akkor innet hadának egyik részét, Küldte hamar ér-
ték Havasalföldét, Aiánlya maga gondgyaviseletet, Né-
metekkel egyűt oda menéset.

Ezek noha magokat lártják vala, Ellenféghhez képest
kevés nép volna, Meg-is vellek víni akarnak vala, Feie-
delem ha rá bocsátta vala.

Levelében öket erőssen inti, Vakmerőül ne bízza
magát senki, lelen létén viadallyát igiri, Hadát addég bő-
vebben őregbíti.

István Vaydának Moldovában íra, Népet gyűyvtvén
hogy időne táborába, Az indula Erdélynek határára, Mert
felelmes Tatártól málik utra.

Erdélyi határhoz már közel vala, Hol egy Lengyel
seregbe talált vala, Kivel Vitézi módra harczolt vala, Sok
predával Tércz várhoz iutot vala.

Az Lengyel Király Cancellaruffa, Zamosci Ianos
hát ezt meg hallotta, Vayda Moldovából hogy ki iött vol-
na, Országát hamar el foglalta vala.

Ieremiafi tisztiiben hadta vala, Király híre nélkül kit
szerzet vala, Vrunk halván igen haragszik vala, Harcz
előt boszszur állani kész vala.

Málik busulása Vrunknak vala, Hogy Székelyek kik
mellé iöttek vala, Kéghi szabadsagokat kéri vala, Kit ha
meg nem igir, egyik sem vána.

Nem adhat ío választ nekik ezekre, Nemességhnek
boszszuság tételére, Igaság is nem vízsi szívét erre, Szé-
kelységnek mert jobbágység nagy része.

Noha Székelységet mire kell vala, Annélkül is reá
vehetik vala, Veszedelmet de nem szerezhethet vala, Szem-
látomást mely következik vala.

Ezekről bús elmével gondolkodik, Ha meghadgya,
Nemesség bocszszonkodik, De az mellet szabalya sokafo-
dik, Mely szabadsag nélkül meg kevesedik.

Meg gyözeték végre az nagy szákfégtől, Mert felel-
mes szántalan ellenfégtől, Tizen hat ezer emberrel öreg-
bül, Székelyeknek szabadsagok ha kerül.

Azért ennek levelét meg iratá, Noha felkedvel de
ugyan meg adá, Havafalöldében őket bocsátá, ő maga is
hamar időn indula.

Altal kelvén nagy fok erőfs helyeken, Kősziklás és
szoros utú hegyeken, Sátorát fel vonatá egy mezőben, Vi-
tézek csudát látának ez helyben.

Kősziklárol egy nagy Sas ereszkedék, Csak közel V-
runk Satorához esék, Kit meglátván az Vitézek ott lepék,
Feledelem Satorában bévivék.

Ez dolog Táborban ki teriet vala, Kiegyyet kimást,
felőlle szól vala, Ebben értelmek nem eggyezhet vala, Ha-
egy íót, más rozfszat, magyaráz vala.

Egyik része Szinant gondollya vala, Hogy kezek-
ből el nem szabadulhatna; Málík, Német had vesztét érti
vala, Mert Német Császár Czimere Sas vala;

Vrunkitt nyolcz napig mulatot vala, Német segítse-
get hogy váriák vala; Az fok szekerekre is gondgya vala,
Erkezzenek, mert uttyok nehéz vala.

Mert immár mindenek el iurának, Vayda táborához
meg indulának, Ott is Vitézeknek üdőt adának, Nyugvás-
után hogy iobban harczoálnak.

Iőllehet ezközben ki iárnak vala, Sákmányra nagy
fok fele mennek vala, Törökök is ez szerént élnek vala,
Igy egy más közt gyakor hartz esik vala.

Egymást szemben találván fokszor vinak, Az Ma-
gyarok szép nyerefféggel iárnak, Néha csak egy hiokkal
sem maradnak, Meg is predát minden napbővön hoznak.

Magyaroknak szívők erőfsitteték, Mert pogántol-
zbátorlag távozek, Kevés Magyar előit Török furamék,
Csatának csak igen ritkán állapék.

NEGYEDIK RESZ.

EL Készítvén az mikell viadalra, Fejedelem bátran megyen Pogánra, Csak közel szál egy mély földre táborba, Derék harcza legyen, végzet tanácsba.

Immár ki ki lorol le szállor vala, Fegyvereket soka le tötték vala, Hertelen nagy kiáltás eset vala, Kire mind az Tábor felzendült vala.

Kik azelőtt éjfel stráfat állanak, Fa vágokat erdőn lenni látának, Sebes száguldást táborba futának, Ihol derég ellenfeg is mondanak.

Zendülének hamar Dohot útének, Raytunk vadnak hozza hozza Vitézek, Puskát, szablyát, mind fegyverre kelének, Minden helyen rend nélkül üvölnének.

Zászló után csak kevésen halgatnak, Sokan Hadnagy s Vezér nélkül budosnak, Meg maradásokrol gondolkodnak, Kardal szájjal zörgéssel csak csattognak.

Trombitákat Táborban fúvallának, Az első seregek már késsen vadnak, Fegyveres Németek rendben állanak, Immár kézsek ellenfegget várának.

Az ellenfeg helyben vagyon megérték, Meg selemlet Vitézek de nem hívek, Vrunk hadgya, mindgyárt meg feszítenék, Ha ki kiált, s így az nagy zay meg fűnnek.

Két Tábor közepet egy nagy hegy vala, Mondgyák: oda Színan maga ment volna, Vrunk táborat onnat nézte volna, Nem bír véllé akkor intézte volna.

De ám bátor akar ki mint hirdette, Elég ha ő, Vrunkat hogy érzette, Ali Bassat s Memhet Béket intette, Véllék álnakul ezt el is hitette.

Kérte is Tergovistyaban mennének, Mondgya azt igen erős épületnek, Biztattyá hogy tölle meg segítettnek, Ha reáitok Erdélyiek mennének.

Im ugy tézsek mint ha el futtam volna, Ez had ha ostrommal néktek rohanna, Csak legyetek hívek Vár tarasába, Éjfel ráitok megyek s lelem ágyokba.

14
Ha pedig ezt mint vélem meg verhetem, Erdélyt í-
gen könnyen kezemhez veszem, De futásra vala gond-
gya szívében, Noha Bassa s Békét hadgya az tőiben.

Ali Bassa s Memhet Tergovistában, Bémenének, s
gondolkoznak magokban, Színán Basa ha leszen el futás-
ban, Mint lehet meg maradások ez Várban.

Több erejét is ez Várban hagyatá, Bokoreft felé lova
fékít tartá, Vrunk más nap Trombitát fuvaltara, Minden
hadat rendel harcznak indíta.

Első sereg négy ezer lovag vala, Ebben több rész Ma-
gyar kopias vala, Mihály Vayda előtök iáro vala, Czaki
Istvan népe is ez közt vala.

Két felől puskás gyalogok valának, Szárnyul az Né-
met seregek állanak, Ezek után négy áldgyuk vonatának,
Alig váriak ellenségre iustának.

Iób kéz felől két derék sereg vala, Tizen két ezer ko-
pias vala, Bal felől megh annyi számu nép vala, Ország
Hadnagy Botskai István vala.

Ez képpen szép hadát Sigmund indíta, De hogy Szi-
nan táborát nem láthatá, Csalárdfagnak csak magában
gondolá, Azért népet mind fegyverben állatá.

Illyen dolog azon éjtel ott vala, Törökök Sakmány-
rol megh iónek vala, Azon helyre hol Színán hada vala,
Mert ott lenni az Tábort vélik vala.

Mivel Színán nekik azt mondra vala, Tizen ötöd
napig míg ott mulatna, Győzedelmet mert addigh remél
vala, Míg Keresztyen hadat nem látta vala.

Sokat azért azokban le vágának, Sokan az sötétben
el szaladának, Egész virrattáig mind így valának, Söt más
nap delig is rendet állanak.

Ezen közben Kémek meg érkezének, Kik bizonnal
Török futást jelentnek, Meg hozák hogy ugyan meszize
mentének, Egyebet futásnál nem cselekeznek.

Mellyik legyen iób már gondollya vala, Bassa üzze
vagy az várat vitassa, Bassa szaladását nagy kárnak tartya,
De meg is előfeször az várat rontya.

Mert

15
Mert magában így kezdte gongolkodni: Tergovistia
ha békével kezd lenni. Abból Török utánna kezd csatáz-
ni, Nem is ellenfeget utánna hadni.

Tergovistia felet azért meg állta, Menten áldgyut vö-
nata az Vár alá, Erőss volta miatt bé nem ronthatá, Kik
máris nap készen legyen meg hagyta.

Reggel azért három felől ostromlák, Székelyek egy
felől Várat meg gyuták, Másut laytoriakon erőssen hág-
ják, Harmad helyen áldgyukkal török rontják.

Benne valok mit tegyenek nem tudják, Tűzét öf-
tök vagy hogy az törélt fognák, Vagy reytekben magokat
óltalmazzák, Továb az veszedelmet nem álhattyák.

Végre azért áll aytókra furának, Azon éjfel sokan ki
szaladának, De lefektől reátiok rohanának, Sokat benne
csak hamar le vágának.

Ali Basa s Memhet Bék várban vala, Kik az hasznos
furást szégyenlik vala, Mikor mindent ben ölnek dultak
vala, Székelyek reytekben találák vala.

Ali Bassa s Memhet Bék könyörögnek, Így meg ne
öllyetek kérünk Vitézek, De kedvezni nem tudnak az
Székelyek, Azért mindeniknek el esek feiek.

Mihelt Szinan ezt meg értette vala, Futásra nagy
gondgya érkezet vala, Bukoreft porral fel vettette vala,
Szörnyű felelemmel Gyogyohoz futá.

Bukoreftnél egy ieles Templum vala, Kit az Sandor
Vayda éppitet vala, Dzinan környűl erősítette vala, Meg
is benne maradni nem mert vala.

Hanem fundamentumát meg áfatá, Puska porral ál-
nakul meg rakatá, Ily reménleggel oda csináltatá, Magya-
rokat hogy azzal fel hányatná.

Ebben is meg csalaték végezése, Mert belé nem mē-
ne Sigmond serege, Vitézió népével fel felé tére, Por fel
gyulván kárt csak kőfalban szerze.

Itt Vrunkhöz Borbély Györgytől hír iura, Hogy im-
már lenőt is meg vötte volna, Gondgya Szinanra is néki
nagy vala, Ki meg Dana vizén el nem költ vala,

De má

De mihelyen Tergovistát meg véné, Basaval megh
vína valahol érné, Szíve kész, de uttyát Poganrekelzité,
Azért más uton seregét el vivé.

Gyrgyohoz már két mélyföldnyire vala, Szinan ha-
dat tol meg értette vala, Vizen nagyobb része hogy el költ
volna, Többire népét onnat küldte vala.

Szólla Bathori Sigmund ilyen szókkal: Ne gondol-
lyunk mostan az fáradsággal, Békeességben meg maradunk
hazánkkal, Ha most bátran meg vivünk az Pogánnal.

Előttünk az Isten meg rialztotta, Győzedelem kor-
mánnját nekünk adta, Nemzetünknek hogy örömet mu-
tatná, Io Vitézek mennyetek hát utánna.

Ezt meg halván Pogánság után mennek, fok barom
hayto Törököket érnek, Fofztyák ölik, rabot Sigmund-
nak visznek, Kiktől mindent bizonyoson meg értnek.

Gyrgyo Vára egy szép szigetben vagyon, Duna víz-
zel környül vétetvén vagyon, Vttya rész csak az egy hid-
rol vagyon, Ott nem meszsze más hid is Dunán vagyon.

Kire az Török oly igen fút vala, Tolyongással az hid
megtorlik vala, Sűrű Pogány vízben hullton húl vala,
Fegyverekkel egymást öldöklük vala.

Sokan ezek közt kik uszni tudtanak, Szörnyűséget
látván le ugrottanak, Örvényes helyeken el borultanak,
Szántalanon vízben is meg halának.

Az fok székér pogánoknak óltalma, Kiknek az lovas
had nem árthat vala, Mihelt haddal Vrunk érkezet vala,
Gyalog néppel szörnyen szaggattya vala.

It az győzedelem Gyalogoké lön, Ki puskával Tö-
rökben annyi kárt tön, Hogy meg hült fok döggel az víz
tele lön, Vérrel elegy Dunának folyása lön.

Sokassága hült testnek elannyira, Hogy valaki víz-
ben innya akarna, Vagy bármok vagy pogánok tagaira,
Kellet annak előszózdor haolnia.

Ferfi, fene lo, és egyéb állatok, Harcz helyen ugy
vadnak mint egy egy halmok, Felig meg holtaknak nagy
kiáltások, Summa, láttatnak csak iszony usagok.

17
Nézzén ezt másik partrol az Törökök, Aldgyu, Ta-
tatzk ropog igen közödtök, Nem árthattok csak héában
törödtök, Vesznetek kell mert má tölre el idötk.

Öt hatoban sokan benne szállának, Kik közzül hár-
mával el szaladának, Kettei áldgyukkal el rontatának,
Benne valok az vízben borulának.

István Vaydának ott Hó pénzes népe, Két Zászlóval
hidra hamar fellépe, Kit meg látván pogánfag meg rémü-
le, Ráírok mennek attól igen ijede.

Hertelen szekerczéieket ragadák, Túl az másik vé-
git hidnak le vágák, Mert hogy által iönek igen gondol-
lyák, Igy utokat egymástól el szakasztyák.

Nagy kára Keresztyénfegnek lött volna, Szinan ha-
port Gyrgyoban hagyot volna, Szekereken az mely Vár
előt vala, Azzal sem elhetének fel gyult vala.

Vitézek azon éjél nem aluvának, Söt vigyázva lo-
vok hátán hálának, Törököktől hogy ne csalattatnának,
Hatokkal ha éjél vízfsza csapnának.

Más napon ő Táborát eléb vivé, Ellenségtől nem kell
félni meg érté, Algyukkal Gyrgyo falait löteté, Kimillet-
len csak nem földig töreté.

Más napig annyira rontották vala, Szabadon ostrom-
nak mehetnek vala, Minden Sátorbol két ember indula,
Hamar Vitéz módon meg vittak vala.

Vár meg vétel ennyivel könnyeb vala, Porok Vár-
bélieknek hogy nem vala, Kövel mint lehet hagyigálnak
vala, Magyaroktól de meg győzettek vala.

Benne valo Törököket meghölék, Gyirgyo Várát
Magyarok kézhez vövék, Szinan hada fen létekor mive-
lék, Ki már száz esztendeig vala övék.

Semmi népet Vrunk ebben nem hagyta, Bizonyos
okok erre vitték vala, Tűzzel azért meg égettették vala,
Hidañtis mind el hanyatta vala.

Isten segítségéből el rendelvén, Ily io szerencsés dol-
gokat viselvén, Keresztyénfeg rettentőjét el űzvén, Er-
dély felé indul örömben lévén.

C

Istvan

Istvan Vaydát Moldovában bé küldé, Két ezèr Székellyel bé kèfèrteté, Vaydasagra újolag bé ülteté, Az Vayda is iámborul meg kòszóné.

Az derék Táborral Botskait hagyá, De ő maga Brasó fele mozduła, Az sok havafokat hogy által hágá, Brasónál Botskait örömmel várá.

Onnét el bocsåta mindent házához, ő maga is meghíve Feiér-Várhoz, Országának öröm s vigasságot hoz, Kíért Menyben ohaytot volt Vrához.

Ezer öt száz és kilentzven ötben volt, Iacobinus ezt Deşkul írta volt, Mikor Török úzásból vízfza iót volt, Magyarok Szerentsején örvendet volt.

Az után néhány úddóvel Szólósi, Magyarok kedvéért meg fordítani, Akart Nemzetének is kedveskedni, Mindennek illik az Istent dicísrni.

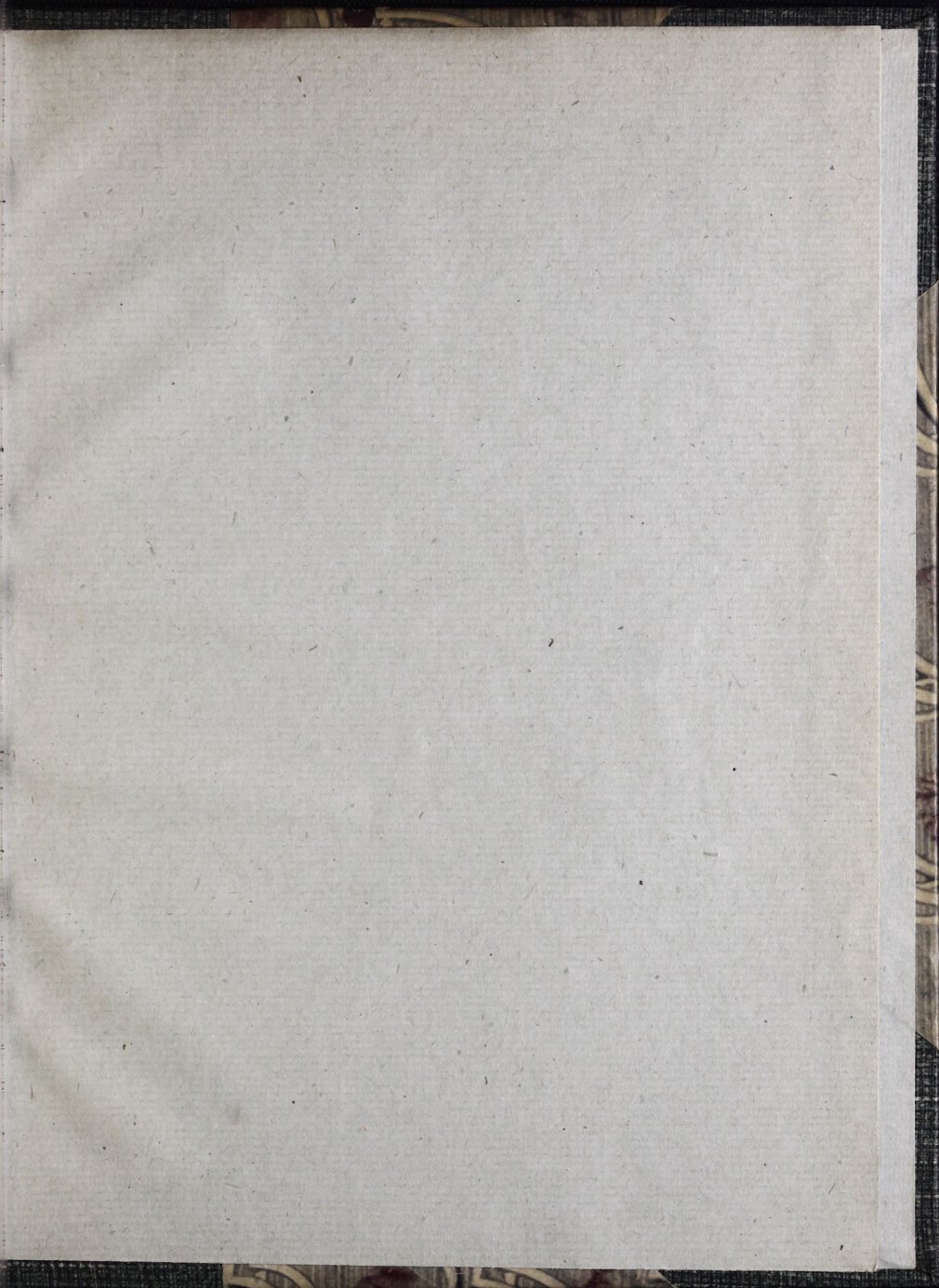
Ezer hat száz Harmintz öt esztendőben, Bocsåtattot ki ily ügyek ezetben, Hogy ne mehesse feledékenységben, Iámboroknál légyen emlíkezetben.

AD LIVIDVM.

Noha Zoylusnak
Mint Oceanusnak
Habja olyan hathato
S-Ez kis éneklésem
Ellene mit vélsen
Igye meg gondolhato
Mindazaltal Plató
Ha itt léssen láro
Vta bátran járható.

V É G E.

Istvan Vaydát Moldovaban bé küldé, Két ezèr Szé-
kellyel bé kélerteté, Vaydasagra ujjolag bé ülteté, Az
Vayda is ímborul meg köszöné.

Az derék Táborral Botskait hagyá, De ő maga Bras-
so fele mozduła, Az sok havafokat hogy által hágá, Bras-
sonál Botskait örömmel várá.

Onnét el bocsáta mindent házához, ő maga is megh-
íve Feiér-Várhoz, Országának öröm s vigaságot hoz,
Kiért Menyben ohaytot volt Vrához.

Ezer öt száz és kilentzven-ötben volt, Iacobinus eze-
Deákul írta volt, Mikor Török úzásból víszsza iót volt,
Magyarok szerentséjén örvendet volt.

Az után néhány idővel Szőlősi, Magyarok kedvé-
ért meg fordítani, Akart Nemzetének is kedveskedni,
Mindennek illik az Istent dicsírni.

Ezer hat száz Harmintz öt esztendőben, Bocsátta-
tot ki ily ügyekezetben; Hogy ne mehesse feledékeny-
ben, Iámboroknál légyen emlékezetben.

AD LIVIDVM.

Noha Zoylusnak

Mint Oceanusnak

Habja olyan hathato

S-Ez kis éneklésem

Ellene mit vélsen

Igye meg gondolható

Mindazaltal Pláto

Ha itt leszen láto

Vra bátran járható

V É G E.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

